

De Tweede Wereldoorlog (1939-1945)

Gebruik bron 13.

- 2p 23 Een historische gebeurtenis was de aanleiding voor het ontslag van de toneelarbeider.

→ Welke historische gebeurtenis wordt bedoeld? En welk gevolg had deze gebeurtenis voor het verloop van de oorlog in Nederland?

Doe het zo:

historische gebeurtenis: ...

gevolg voor Nederland: ...

- 1p 24 Hieronder staan twee situaties die gaan over de bezetting van Nederland:

1 De Tweede Kamer werd niet opgeheven, maar er werd ook niet vergaderd.

2 Joodse rechters werden ontslagen.

Was er in Nederland tijdens de bezetting **wel** of **niet** sprake van een democratie? En was Nederland tijdens de bezetting **wel** of **niet** een rechtsstaat?

	wel of niet een democratie	wel of niet een rechtsstaat
A	niet, omdat de wetgevende macht van de Tweede Kamer niet actief was	niet, omdat het ontslag een discriminerende maatregel was
B	niet, omdat de wetgevende macht van de Tweede Kamer niet actief was	wel, omdat niet-Joodse rechters aangesteld bleven
C	wel, omdat de Tweede Kamer bleef bestaan	niet, omdat het ontslag een discriminerende maatregel was
D	wel, omdat de Tweede Kamer bleef bestaan	wel, omdat niet-Joodse rechters aangesteld bleven

Gebruik bron 14.

- 1p 25 Iemand beweert dat de krant waarin dit gedicht stond geen officieel toegestane krant was.

→ Geef een argument voor deze bewering.

Gebruik bron 15.

- 1p 26 Op de foto is een klas met Joodse kinderen te zien. Deze Joodse school bestond al vóór de Tweede Wereldoorlog. De bezetter in Nederland nam tijdens de Tweede Wereldoorlog discriminerende maatregelen tegen de Joden.

→ Welke discriminerende maatregel is te zien op de foto?

- 1p 27 De Joodse school werd tijdens de bezetting niet verboden. Toch werd de school in 1943 opgeheven.
→ Geef een verklaring waarom de school toch werd opgeheven.
- 2p 28 In een bevolkingsregister wordt de omvang en de samenstelling van de bevolking bijgehouden. In 1943 werd het bevolkingsregister van Amsterdam door leden van het verzet in brand gestoken met als doel het register te vernietigen.
→ Leg uit waarom het verzet het bevolkingsregister wilde vernietigen.
Doe dit door:
- eerst aan te geven **welke personen** het verzet wilde beschermen door het vernietigen van het bevolkingsregister
 - en daarna een reden te geven waarom deze personen dankzij de vernietiging van het bevolkingsregister werden beschermd.
- 2p 29 In 1942 verloor de Nederlandse marine voor de kust van Indonesië een zeeslag met Japan. Enkele opvarenden overleefden de zeeslag. Maar toen zij niet veel later terugkwamen in Indonesië, was de politieke situatie daar veranderd.
→ Welk gevolg had deze zeeslag voor Indonesië? En welk gevolg had de verloren zeeslag voor de Nederlandse opvarenden?
Doe het zo:
gevolg voor Indonesië: ...
gevolg voor de Nederlandse opvarenden: ...
- Gebruik bron 16.*
- 2p 30 Een invulopdracht:
- 1 Deze poster is gemaakt naar aanleiding van de ... (**Februaristaking / Spoorwegstaking**).
 - 2 Deze staking vond plaats in het jaar ... (**1940 / 1944**).
 - 3 Het verzoek om te staken kwam van de ... (**NSB / Nederlandse regering in ballingschap**).
 - 4 De opdracht om deze poster te maken kwam van ... (**de Duitse bezetter / het Nederlandse verzet**).
- Maak de zinnen kloppend door telkens de juiste keuze te maken.
Doe het zo:
zin 1 = ... (kies uit: Februaristaking / Spoorwegstaking).
zin 2 = ... (kies uit: 1940 / 1944).
zin 3 = ... (kies uit: NSB / Nederlandse regering in ballingschap).
zin 4 = ... (kies uit: de Duitse bezetter / het Nederlandse verzet).

- 2p 31 De Amerikanen bombardeerden Hiroshima en Nagasaki met atoombommen. Sommige mensen vinden het gebruik van atoombommen op Hiroshima en Nagasaki terecht, anderen vinden het niet terecht.

→ Geef voor **beide** meningen een argument.

Doe het zo:

Het gebruik van atoombommen was terecht, omdat ...

Het gebruik van atoombommen was niet terecht, omdat ...

- 2p 32 Hieronder staan de namen van vijf landen:

- 1 Duitsland
- 2 Groot-Brittannië
- 3 Japan
- 4 Sovjet-Unie
- 5 Verenigde Staten

In sommige landen was er tijdens de Tweede Wereldoorlog sprake van een democratie, in andere landen van een dictatuur.

→ Geef per land aan of er tijdens de Tweede Wereldoorlog sprake was van een **democratie** of van een **dictatuur**.

Doe het zo:

land 1: ... (kies uit: democratie / dictatuur)

(enzovoort tot en met land 5)

- 2p 33 Hieronder staan vier militaire gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog:

- 1 de aanval van Japan op Pearl Harbor
- 2 de geallieerde landing in Normandië
- 3 de inval van Duitsland in Polen
- 4 de Slag om Engeland

Hieronder staan vijf jaartallen:

- a 1939
- b 1940
- c 1941
- d 1943
- e 1944

→ Geef per gebeurtenis aan welk jaartal daarbij hoort. **Let op!** Er blijft één jaartal over.

Doe het zo:

Bij gebeurtenis 1 hoort ... (vul letter in).

(enzovoort tot en met gebeurtenis 4)

bron 13

Een ontslagbrief (1940):

N.V. Maatschappij "De Grote Schouwburg" te Rotterdam.

Hierbij verklaar ik dat de heer J. Geene met ingang van zaterdag 18 mei 1940 door het totaal verbranden, zowel van de Grote Schouwburg als de Tivoli schouwburg uit de dienst van onze maatschappij is ontslagen. Zijn functie was toneelarbeider.

Rotterdam, 24 mei 1940

de directeur

bron 14

Een gedicht in een krant (1941):

Al zwijgt de gehele pers,
Op hoog bevel weer stil,
Wij vergeten daarom niet,
Deze datum in April.

Al wordt ons verteld,
Oranje heeft afgedaan,
Wij feliciteren als vanouds,
Onze kroonprinses Juliaan.

Ook al gaan op deze dag,
De vlaggen niet in top,
Onze strijd houden wij vol,
Holland heeft een harde kop.

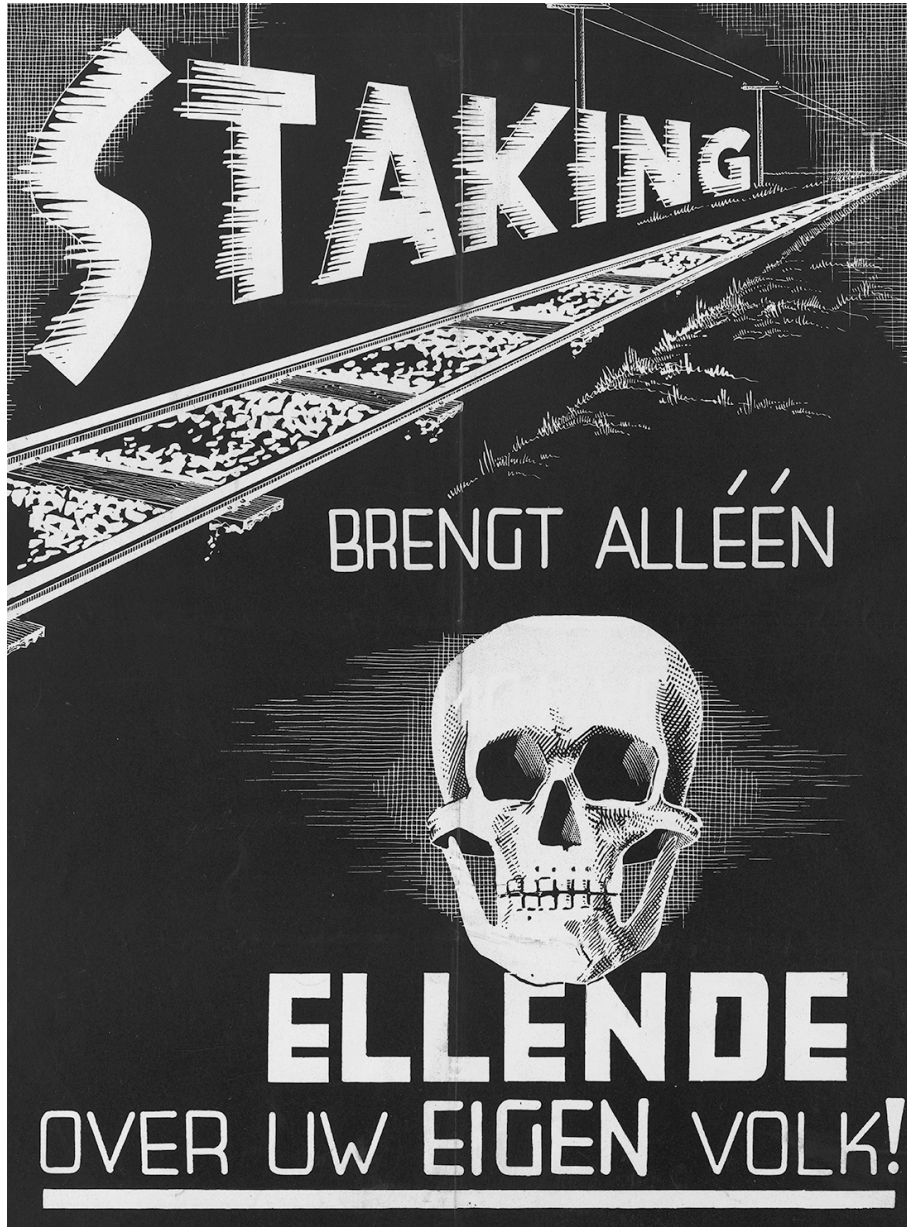
bron 15

Een foto van een schoolklas (1942):

bron 16

Een propagandaposter:

Toelichting

Staking brengt alléén ellende over uw eigen volk!

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift.